

побачимо, що воно вживається у сфері культури – показ мод, показ колекції одягу весна-літо 2015, показ фільму, закритий/відкритий показ, показ продукції підприємства, виставковий показ, показ колекції тощо. Отже, показ – це ‘унаочнення, демонстрація чогось’.

Отже, співзвучні слова *показання*, *показник*, *показ* чітко диференціюються у мові та закріплюються у спеціальних сферах вживання, входячи у сталі словосполучення.

Світлана Бибик

СЕЛФІ – ПРОДОВЖЕННЯ ФОТОАВТОПОРТРЕТУВАННЯ

Сучасне життя наповнене новими словами, але серед них є такі, що за активністю можуть здобувати номінацію «Слово року». Одним із таких є слово *селфі*. Походить воно від англійського *self* — *сам, само*. Це різновид фотографії, самофотографування, фотоавтопортретування за допомогою мобільного телефону. Існує кілька визначень лексичного значення *селфі*: ‘автопортрет, зроблений за допомогою камери смартфона, фотоапарата чи веб-камери’, ‘фотографування як власного вигляду так і його відображення у дзеркалі або на відстані витягнутої руки’.

Історія цього слова починається з 2002 року, коли з’явилося на австралійських інтернет-форумах, набуло широкої популярності на початку 2010-х років через поширення мобільних пристроїв з фотокамерами та розвитком мобільних додатків. Вже у листопаді 2013 *selfie* було обране «словом року» і включене до Оксфордського словника англійської мови.

Слово *селфі* позначає мережевий феномен, пов’язаний із психосоціальною потребою особистості створювати й підтверджувати за допомогою власних портретів свій соціальний імідж.

Поширеність лексеми у вживанні, особливо в мові молодшого покоління (від 19 до 35 років), розширює діапазон його сполучуваності – *завантажувати селфі, робити селфі, привабливе селфі, любителі «селфі», шанувальники «селфі* тощо.

Можна говорити і про книжні сполучення із цим модним словом – *фотографії в жанрі «Селфі», метод селфі, феномен селфі, премія «Найкраще селфі в світі», мережеві «селфі»*. Поняття «селфі» активно використовують у рекламі телефонної продукції: *Якісно новий **рівень селфі** завдяки стильному смартфону S90 з двома камерами та кращими в своєму класі датчиками освітлення, функціями корекції.*

Поширеність феномену *селфі*, як загалом електронних засобів масової інформації, впливає на формування гіпонімічних понять. Серед них – *бібліотечне селфі, музейне селфі*, пор.: *Флешмоб приурочено до 21 січня – Дня музейного селфі. Для участі в акції потрібно зробити селфі біля улюбленого твору в музеї Ханенків; Ініціатива належить NYPL The New York Public Library, яка у відповідь на День **музейного селфі** закликала всіх, хто любить книжки та читання, робити фото книжкових полиць (бібліотечних чи власних) або себе на їхньому фоні; А тепер – повний вперед, адже вже завтра, 28 січня, відбудеться Другий щорічний день **бібліотечного селфі**.*

В українській літературній мові ця номінація утвердилася з граматичними ознаками іменника середнього роду другої відміни. Пор. відповідні цитати з Мережі: *Будучи спочатку популярним серед молоді, **селфі** стало популярним і серед дорослих, зокрема папа римський Франциск **викладає** для своєї 60-тимільйонної інтернет-аудиторії **селфі**, на яких він зображений з відвідувачами Ватикану; Хоча **селфі** існувало **протягом багатьох років**, однак саме в 2012 році цей термін дійсно став хітом нового часу; У той же час як астронавт Хошїде отримав чимало знаків симпатії від користувачів мережі, **поділившись зі світом своїм «селфі»** у відкритому космосі під час однієї з експедицій на Міжнародну космічну станцію восени 2012 року.*

Слово *селфі* вживається і як частина складних утворень *селфі-фотографія/селф-фотографія, селфі-палка* (‘різновид штатива для селфі з однією опорою’), *відео-селфі*, пор.: *Національний музей імені Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ; вул. Терещенківська, 15-17) пропонує долучитися до міжнародного музейного **селфі-флешмобу**; Художник Саша Курмаз вважає, що **відео-селфі** має виглядати так..*

Як часто буває у житті активних і певною мірою актуальних для окремих мікросоціумів слів, воно починає вживатися

у ширшому семантичному діапазоні, метафоризується. Пор. таку цитату «*За свідченнями, цей образ [Матері Божої. – ав.] з'явився на площі св. Йоана Дидака Кваухтлотоаціна як відбиток того, що святий побачив. Таким чином, згідно з сучасною термінологією, це перше справжнє «селфі» Матері Божої*». У наведеному контексті слово *селфі* вживається у значенні 'відбиток образу людини на певному предметі'.

Ще один доказ активного вживання номінації *селфі* у побуті – її входження в іронічні контексти, як-от: *До праці він не привчений. Руками вмів робити тільки «селфі»*. *Знаєте, як він наше сало називає? – холестерін! Хіба комусь потрібен такий квартирант*.

Отже, неолексема *селфі* – це позначення реалії, яка насправді давно відома, але вона стала продуктом новітніх технічних засобів знімкування. За відомостями з Вікіпедії, фотоавтопорт-рети існували в менш поширеній формі приблизно з моменту появи портативної фотокамери Brownie фірми Kodak (1900 рік). Метод, як правило, був заснований на фотографуванні власного відображення в дзеркалі, нерухомість камери забезпечувалася штативом, дивлячись у видошукач, фотограф кадрував майбутній знімок. Велика княжна Анастасія Миколаївна у віці 13 років була одним із перших підлітків, яка могла зробити свою власну фотографію за допомогою дзеркала, щоб надіслати другу, в 1914 році. У листі, яке супроводжувало фотографію, вона писала: «Я зробила цю картину дивлячись в дзеркало. Це було дуже складно, оскільки мої руки тремтіли».

Отак через сто років зміни в технічному прогресі впливають на зміни в номінуванні того самого процесу.

Світлана Бирик

СКЛАДАТИ – СТВОРЮВАТИ

У мовній практиці часто сплутують слова *складати* і *створювати*. У науково-популярній літературі, зокрема в підручниках з української мови, є такі завдання: *Створіть за змістом вправи два питальних та два спонукальних речення; З наведених речень створіть текст*.